

śrīḥ  
śrīmatē rāmānujāya namaḥ  
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ  
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra  
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkīyē ādikāvyaē yuddhakāṇḍē  
॥ caturdaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

*śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan*

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

śrīḥ  
śrīmatē rāmānujāya namaḥ  
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ  
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra  
parabrahmaṇē namaḥ

## ॥ caturdaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ॥

śrīrāmasyājñayā vibhīṣaṇēna sītāyāstatsamīpa ānayanam  
sītākarṭṛkaṃ priyatamamukhacandrasya darśanam ca

tamuvāca mahāprājñah  
sō'bhivādya plavaṅgamaḥ |  
rāmaṃ kamalapatrākṣaṃ  
varaṃ sarvadhanuṣmatām ॥ 6.114.1 ॥

yannimittō'yamārambhaḥ  
karmaṇām yaḥ phalōdayaḥ |  
tām dēvīm śōkasantaptām  
draṣṭumarhasi maithilīm ॥ 6.114.2 ॥

sā hi śōkasamāviṣṭā  
bāṣpaparyākulēkṣaṇā |  
maithilī vijayaṃ śrutvā  
draṣṭuṃ tvāmabhikāṅkṣati ॥ 6.114.3 ॥

pūrvakāt pratyayāccāha -  
muktō viśvastayā tayā |

draṣṭumicchāmi bhartāra -

miti paryākulēkṣaṇā || 6.114.4 ||

ēvamuktō hanumatā

rāmō dharmabhṛtāṃ varah |

āgacchat sahasā dhyāna -

mīṣadbāṣpapariplutaḥ || 6.114.5 ||

sa dīrghamabhiniḥśvasya

jagatīmaṇḍalōkayan |

uvāca mēghasaṅkāśaṃ

vibhīṣaṇamupasthitam || 6.114.6 ||

divyāṅgarāgāṃ vaidēhīm

divyābharaṇabhūṣitām |

iha sītāṃ śiraḥsnātā -

mupasthāpaya mā ciram || 6.114.7 ||

ēvamuktastu rāmēṇa

tvaramāṇō vibhīṣaṇaḥ |

praviśyāntaḥpuram sītāṃ

strībhīḥ svābhiracōdayat || 6.114.8 ||

tataḥ sītāṃ mahābhāgāṃ

drṣṭvōvāca vibhīṣaṇaḥ |

mūrdhni baddhāñjaliḥ śrīmān

vinītō rākṣasēśvaraḥ || 6.114.9 ||

divyāṅgarāgā vaidēhi

divyābharaṇabhūṣitā |

yānamārōha bhadraṃ tē

bhartā tvāṃ draṣṭumicchati || 6.114.10 ||

ēvamuktā tu vaidēhī

pratyuvāca vibhīṣaṇam |

asnātvā draṣṭumicchāmi

bhartāraṃ rākṣasēśvara || 6.114.11 ||

tasyāstad vacanaṃ śrutvā

pratyuvāca vibhīṣaṇaḥ |

yathā”ha rāmō bhartā tē

tat tathā kartumarhasi || 6.114.12 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā

maithilī patidēvatā |

bharṭṛbhaktyāvṛtā sādhvī

tathēti pratyabhāṣata || 6.114.13 ||

tataḥ sītāṃ śiraḥsnātāṃ

saṃyuktāṃ pratikarmaṇā |

mahārḥābharaṇōpētāṃ

mahārḥāambaradhāriṇīm || 6.114.14 ||

ārōpya śibikāṃ dīptāṃ

parārdhyāambarasaṃvṛtām |

rakṣōbhirbahubhīrguptā -

mājahāra vibhīṣaṇaḥ || 6.114.15 ||

sō’bhigamya mahātmānaṃ

jñātvāpi dhyānamāsthitam |

praṇataśca prahr̥ṣṭaśca  
prāptāṃ sītāṃ nyavēdayat || 6.114.16 ||

tāmāgatāmupaśrutya  
rakṣōgr̥hacirōṣitām |  
rōṣaṃ harṣaṃ ca dainyaṃ ca  
rāghavaḥ prāpa śatruhā || 6.114.17 ||

tatō yānagatāṃ sītāṃ  
savimarsāṃ vicārayan |  
vibhīṣaṇamidam vākya -  
mahṛṣṭō rāghavō'bravīt || 6.114.18 ||

rākṣasādhīpatē saumya  
nityaṃ madvijayē rataḥ |  
vaidēhī sannikarṣaṃ mē  
kṣipraṃ samabhigacchatu || 6.114.19 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā  
rāghavasya vibhīṣaṇaḥ |  
tūrṇamutsāraṇaṃ tatra  
kārayāmāsa dharmavit || 6.114.20 ||

kañcukōṣṇīṣiṇastatra  
vētrajharjharapāṇayaḥ |  
utsārayantastān yōdhān  
samantāt paricakramuḥ || 6.114.21 ||

ṛkṣāṇāṃ vānarāṇāṃ ca  
rākṣasāṇāṃ ca sarvaśaḥ |

vṛndānyutsāryamāṇāni  
dūramuttasthurantataḥ || 6.114.22 ||

tēṣāmut्सāryamāṇānām  
niḥsvanaḥ sumahānabhūt |  
vāyunōddhūyamānasya  
sāgarasyēva niḥsvanaḥ || 6.114.23 ||

utsāryamāṇāmstān dṛṣṭvā  
samantājjātasambhramān |  
dākṣiṇyāttadamarṣācca  
vārayāmāsa rāghavaḥ || 6.114.24 ||

saṃrambhāccābravīd rāma -  
ścakṣuṣā pradahanniva |  
vibhīṣaṇaṃ mahāprājñam  
sōpālabhamidaṃ vacaḥ || 6.114.25 ||

kimarthaṃ māmanādr̥tya  
kliśyatē'yaṃ tvayā janaḥ |  
nivartayainamudvēgaṃ  
janō'yaṃ svajanō mama || 6.114.26 ||

na gṛhāṇi na vastrāṇi  
na prākārastiraskriyā |  
nēdṛśā rājasatkārā  
vṛttamāvaraṇaṃ striyāḥ || 6.114.27 ||

vyasanēṣu na kṛcchrēṣu  
na yuddhēṣu svayaṃvarē |

na kratau nō vivāhē vā  
darśanaṃ dūṣyatē striyāḥ || 6.114.28 ||

saiṣā vipadgatā caiva  
kṛcchrēṇa ca samanvitā |  
darśanē nāsti dōṣō'syā  
matsamīpē viśēṣataḥ || 6.114.29 ||

visṛjya śibikāṃ tasmāt  
padbhyāmēvāpasarpatu |  
samīpē mama vaidēhīṃ  
paśyantvētē vanaukasaḥ || 6.114.30 ||

ēvamuktastu rāmēṇa  
savimarśō vibhīṣaṇaḥ |  
rāmasyōpānayat sītāṃ  
sannikarṣaṃ vinītavat || 6.114.31 ||

tatō lakṣmaṇasugrīvau  
hanūmāṃśca plavaṅgamaḥ |  
niśamya vākyaṃ rāmasya  
babhūvurvyathitā bhṛśam || 6.114.32 ||

kalatranirapēkṣaiśca  
iṅgitairasya dāruṇaiḥ |  
aprītamiva sītāyāṃ  
tarkayanti sma rāghavam || 6.114.33 ||

lajjayā tvavalīyanti  
svēṣu gātrēṣu maithilī |

vibhīṣaṇēnānugatā

bhartāraṃ sābhyavartata || 6.114.34 ||

vismayācca praharṣācca

snēhācca patidēvatā |

udaikṣata mukhaṃ bhartuḥ

saumyaṃ saumyatarānanā || 6.114.35 ||

atha samapanudanmanaḥklamam sā

suciramadrṣṭamudīkṣya vai priyasya |

vadanamuditapūrṇacandrakāntam

vimalaśaśāṅkanibhānanā tadā'sīt || 6.114.36 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē  
yuddhakāṇḍe caturdaśādhikaśatatamaḥ sargaḥ ||